

1906/96 4-5-6 old

Viepesulobol

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken.
 Egy hóra . . . 1 kor. Egy hóra . . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Feladv. szerkesztő:
SIPOS BÉLA.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

A parlamentet szuronyokkal verték szét.

— Távirati tudósítás, —

Budapest, feb. 19.

A „Debreczeni Független Újság” tegnapi száma hirt adott az erőszak hétfői uralmáról. Bö tudósításban számoltunk be a szuronyerdő és a kilátásba helyezett golyócső elszomorító jelenségeiről.

A kiszáradt agyu tábornoki politika megölte Magyarország alkotmányát, bizonyoságot téve arról, hogy nem volt egyéb papirosnál, a mely habár féltve őrzött kincse volt ezredév óta a nemzetnek, a melyre királyok tettek szent fogadalmat, mégis elrabolható, ronggyá, czafattá téphető.

Mélyen elszomorító nap volt a hétfői, a mely immár a történelemé, Oda jegyeztük fel ezt, a melyik lap a gyásznapiakat jelzi, de mégse reménytelenül, mert el kell következnie egy időnek, egy napnak, egy órának, a mely ezt a gyászos emlékezetet örömmel, boldogsággal, Magyarország jólétének visszatérésével fogja felváltani.

A hétfői eseményekről részletes tudósításunk a következő:

A képviselőházban.

Azt a hangulatot, amely idebenn, a Ház meleg, pirosszönyeges folyosóin elfogta az embert, talán egy emberöltőben egyszer érezni. Mindenki olyan tekintettel köszöntötte a másikat, amely kifejezte, hogy mekkora gyász van a szívében. A színes ablakon a téli világosság félve szalpingózott be. Minek oda fény, amikor olyan nagy a sötétség.

A Ház kapuit a közönségnek csak fél tíz óra után nyitották ki. De reggel hét órakor jelentkeztek az első vendégek. A parlament 4. számú kapuját keményen megzörgettek:

— A királyi biztos nevében parancsoljuk, nyissák ki!

A portás kinézett a kapun, két rendőrtiszt állott ott egész armádia rendőr előtt.

— Nekem parancsom van, hogy a kaput senki fiának ki ne nyissam! — mondta. De jelentést teszek a főnök urnak.

Ezzel Kiszely Géza gazdasági főnökhöz sietett, aki maga jött le a kapuhoz:

— Sajnálom, de nekem a háznagy parancsol és megtiltotta kilencz óra előtt a kapuk felnyitását.

Jóval kilencz óra előtt azonban még is bekerültek a rendőrök a Házba Krecsányi rendőrtanácsos két detektívvel és 20 rendőrrel behatolt a kapun. Mester embereket vitt magával. Egyenesen az első emeleten lévő miniszterelnöki szobába sietett. Ebben egy szolga éppen takarított tehát nem kellett feltörniök, bár erre elkészült a rendőrség, mert lakatost hozott magával. A szolgát kikergették s a következő perczben kalapácsütések hangoztak. Rendőri karhatalommal, telefon-központ megkerülésével, direkt telefon összeköttetést készítettek a bécsi Burg, a budai királyi palota, a rendőrfőkapitányság és a térparancsnokság között.

A példátlan dologról tudomást szerzett Dessewffy Arisztid háznagy titkár, aki Kiszely gazdasági főnök társaságában a miniszterelnöki szobába sietett és Krecsányi rendőrtanácsoshoz fordult:

— A háznagy tegnap délután leszereltette az orvul és engedelmé nélkül be-csempészett telefonállomásokat s megtiltotta, hogy ilyeneket felállítsanak. Tiltakozom a munka folytatása ellen s kérem, távolítsa el a munkásokat!

Krecsányi vállalt vont:

— Csak tessék tiltakozni . . .

Ezzel hátat is fordított a Ház tisztviselőinek. Kilencz órára kész is volt a telefon Béccsel és a térparancsnoksággal.

A folyosók kilencz órára telni kezdtek. Feltűnést keltett a képviselők között Szász József, a fiatal kemáromi képviselő, aki honvédhadnagy egyenruhában jött el.

— Ha Tisza István járálhat ott honvédkapitányi ruhában, nekem is szabad . . .

Kilencz óra után 10 perczel jött be a Házba Kossuth Ferencz. Sápadt areczka szoritott kezét a hiveivel, azután visszavonult a vezérekkel tanácskozásra. Közvetlen utána Rudnay Béla főkapitány és Boda Dezső főkapitányhelyettes érkeztek a Házba és a legnagyobb elfogulatlansággal végig inspeziáltak minden zugot. A pinczehelyiségekben ekkor már közel kétszáz rendőrt helyeztek el.

Nagy aggodalommal es megdöbbe-

néssel hallották meg a képviselők, hogy Justh Gyula láza 39 és fél fokra emelkedett és az orvosai tifusztól féltik, így aligha elnökölhet az ülésen. Bolgár Ferencz az elnöki szobában már — készül az ülésre.

Negyed tíz órakor jött gróf Apponyi Albert.

— Ne vegyétek tragikusan a dolgot! — mondta. Inkább kacagni kell azon, hogy három-négyszáz fegyvertelen ember ellen felvonultattak egy egész hadsereget.

A rendőrség kerdont vont a képviselőház folyosóján a miniszterelnöki szoba előtt, úgy hogy a főrendiházba nem juthatni át. Bolgár Ferencz alelnöknek valami dolga lett volna gróf Csáky Albin elnöknel, de még őt sem boesátották át a rendőrök, Tóth János háznagy tiltakozott a karhatalom ellen, a rendőrség parancsnokánál, Krecsányi tanácsosnál, de ez a tiltakozást visszautasította.

Bolgár Ferencz alelnök fél tíz órakor a folyosón állomásozó rendőrkordon parancsnokát magához hívatta. Ez pedig visszaüzent:

— Nekem csak a főkapitány parancsol.

Rudnay Béla főkapitány később kijelentette az alelnöknek, hogy a rendőrség emberei fölött itt a Házban csak ő rendelkezik. Erről a Ház elnökei jegyzőkönyvet vettek fel.

Nagy feltűnést keltett, hogy gróf Károlyi György szabadalvüparti képviselő nyíltan parancsokat oszt a rendőröknek. Félrehívja a rendőrtiszteket, kihuz a zsebéből egy irást, ezek mereven szalutálnak neki:

— Parancsára kegyelmes urnak . . .

Justh Gyula elnök lakására ma reggel francia nyelvű távirat érkezett Prágából. A radikális cseh képviselők sok szerencsét kívánnak a magyar nem et küzdelméhez, a melynek sikerét egész lelkükkel kívánják.

Háromnegyed tíz órakor a pártelnöki szobában tanácskoztak. Ott vannak: gróf Andrássy Gyula, gróf Tisza István, Darányi Ignác, Kossuth Ferencz, Polónyi Géza, Wlassics Gyula, gróf Károlyi István, Thaly Kálmán, gróf Apponyi Albert, gróf Zichy Aladár, Szederkényi Nándor és Rakovszky István képviselők. Arról

Özv. Kernáts Gyuláné „Kegyelet”

temetkezési intézete Debreczen, Kossuth-u. 19. sz. a színházzal szemben.

Minden kedvezőbb hivatkozás mellett, de lelkiismerettel rendez bármily rangú és rendű temetéseket, hullaszállítás, vagy hullsfelvételt

a legmérsékeltebb árak mellett.

Száz szónak is egy a vége.

Czipővásárlás alkal-mával csakis az czipőüzletét keressük föl, mert ott a saját műhelyükben készítet legjobb czipő árakat solid árakban vehetjük

Elfenbein és Klein
 Mérték utáni rendelések.

van szó, hogy az ostromállapotra való tekintettel ne tartson a képviselőház ülést.

Az ellenzék többsége viszont az ülésnek minden áron való megtartását követeli. Báró Bánffy Dezző még 10 órakor nincs a házban.

Délelőtt 10 órakor végződött a vezérbizottság ülése. Miután közben a rendőrség kitakarodott a képviselőház helyiségeiből, úgy határoztak, hogy az ülést megtartották.

Az ülés megnyitása.

Pontban öt órakor Rakovszky István elfoglalta az elnöki széket. Ebben a perczben lépett be az ülésterembe Kossuth Ferencz. A függetlenségi párt felállott a helyéről és zugva, harsongva hangzott a Házban.

— Éljen Kossuth!

Az újpárt megéljenezte Bánffyt.

— Rakovszky elnök megnyitotta az ülést.

— Tisztelt képviselőház! — mondta Jelentem a Háznak, hogy alkotmányunk és törvényeink ellenére a képviselőház környéke fegyveres hatalommal van megszállva. (Oriási zaj.) A képviselőházban rendőrség van elhelyezve, mely az elnökség és a képviselők immunitását akadályozza. Mindannak dacára megtartja az ülést, de kijelenti, hogy ebből hasonló esetekre precedens nem lehet.

Ezután felolvasták az összehívó kéziratot.

— Kíván valaki hozzászólni? — kérdezte az elnök.

— Nem,

— Tudomásul vétetik s átküldetik a főrendiházhoz.

Az elnök felolvasta ezután Nyiry vezérőrnagy „teljhatalmu királyi biztos” (Gazember a baloldalon) levelét, melyben közli, hogy a király öt küldte ki az országgyűlés feloszlására s kinevező iratát azzal küldi meg, hogy az egybehívó kézirat felolvása után nyomban kihirdetessék. Kijelenti, hogy abban a nem várt esetben, ha e kívánságnak elég nem tétetnék, s a képviselőház a feloszlató kézirat után azonnal fel nem oszlattatik, él a királyi biztos felhatalmazásával (Nagy zaj)

Az elnök: Tisztelt Ház! Nekem erre nézve előterjesztésem van. A király a törvény értelmében végrehajtó hatalmát csak a felelős miniszterelnök útján gyakorolhatja. Most ennek a szabálynak nyílt és czélzatos megszakításával Janautschek és Barta vezérkari tisztek kézbesítettek egy királyi biztos nevében királyi kéziratokat. A képviselőház elnöke csakis olyan kéziratokat fogadhat el bejelentés végett, melyek formai tekintetben kifogástalanok. A teljhatalmu királyi biztos az abszolutizmus terméke s alkotmányban ismeretlen. A királyi hatalom sem teljhatalom, csak az alkotmány határain belül gyakorolható. (Oriási éljenzés. A Ház tagjai felállnak és tapsolnak.) Nyiri a katonai parancs teljesítésében jár el s polgári bíróságok által még felelősségre vonható. Kéri a Házat, hatalmazza fel az elnököt, hogy az illetéktelen közegek által hozzájutott borítékokat felbontatlanul visszaadja a két vezérkari tisztnek. Tiltakozik az elnök Nyiri levelének hangja és tartalma ellen is, amelynek illetéktelen rendelkezéseit visszautasítja. (Oriási lelkesedés.) Az egész Ház feláll, a szabadelvűpárt

tagjai is, csak gróf Tisza István és gróf Károlyi maradtak ülve.

A ház a javaslatot elfogadta.

Az elnöki széket Bolgár Ferencz fogadta el.

— A napirend ki van merítve, marad hátra a jövő ülés napirendje, indítványozza, hogy az ülést szerdára, e hónap 21-ére tűzzék ki, a mikor az interpellációs könyvet felolvassák. (Hozzájárulunk.)

— Kívánja a Ház, hogy az ülés jegyzőkönyvét most hitelesítsük? (Igen!) Az ülés így a jegyzőkönyvet hitelesítésig felfüggesztem.

Két percznyi szünet után az elnök ismét megnyitja az ülést, Zboray Miklós jegyző felolvasta a jegyzőkönyvet. Ezzel az elnök az ülést bezárta,

Szuronyok a Házban.

Az ülés befejezése után a képviselők távoztak a teremből. Néhány újságíró dogozott csak a helyén, a mikor egyszerre feltáruznak az ülésterem ajtai.

— Vigyázz! Rendekre szakadozz — hallatszik éles hangon.

A következő pillanatban Fabricius Győző, a budapesti 1. honvédegyalozred parancsnoka vezetése mellett szuronyos honvédek nyomultak a terembe. A hírre egyszerre megteltek a hírlapírói karzatok, képviselők újságírók a dühtől habzó szájjal kiáltották a benyomuló tisztek felé: — Gazemberek! Ez az alkotmányra letett eskü!

A képviselők közül Rákosi Viktor, Buza Barna, Szatmári Mór, Zboray Miklós és többen a terembe rohantak:

— Mit keresnek a katonák a törvényhozás házában?!

Fabricius ezredes szuronyos honvédek kíséretében felment az elnöki emelvényre.

— A királyi biztos parancsából! — mondta — felolvasom az országgyűlés szétoszlását elrendelő királyi kéziratokat!

Irtózatossá izgalom támadt erre. Az újságíró karzatokra szorult képviselők az újságírókkal együtt a Kossuth-nótába fognak. Füttyülés, átkozódás, szitok, gyalázó szó hangzott; az ezredes beszédéből egy hangot sem halottak. Az előadói emelvényre, az elnöki emelvény talapzatához felfutott néhány újságíró:

— Ezredes ur, ez a honvédeskü!

Fabricius ezredes polemizált velük: — En a királynak esküdtem hűséget! Katona vagyok, a parancsot teljesítem!

Erre már a terem tele volt rendőrökkel is. Gersich felügyelő vezetése mellett kétszáznyolcvan revolveres rendőr lepte el az üléstermet:

Báró Kaas Ivor magából kikelve kiáltotta az ezredes felé:

— Gazemberek! Rablók!

A rendőrök ráugrottak Egyik újságíró vetette magát közbe:

— Hohó! A királyi kézirat még nincs felolvasva! Még a maguk törvénye szerint is védi a képviselő urat az immunitása.

Ez hatott. A rendőrök körülvették Kaas Ivort és lesték a perczet, mikor lesz módjuk megragadni.

Tizenegy óra tíz pe ezkor befejezte a honvédegyalozred a királyi kézirat „kihirdetését”. A Kossuth-nóta még zugott.

— Most pedig felszólítom a jelenlévőket, hogy hagyják el a termet.

Senki nem engedelmeskedett ennek

a felhívásnak. A következő pillanatban azonban a viaskodó, védekező embereket kituszkolták a rendőrök a folyosóra.

Itt újabb meglepetés. A képviselőház egész folyosóján, hosszú sorban szuronyos honvédszázadok álltak. A fölizgatott emberek nekik támadtak:

— Nem szégyenlik magukat? A hazza ellenségeinek szolgálnak a nemzet ellen!

Egyik alezredes közbevetette magát: — Az isten szerelméért, urak ne bántsák a katonákat! Mi parancsot teljesítünk s ha támadnak minket, kénytelenek vagyunk fegyverhez nyulni.

A honvédegyalozredes kiadta a parancsot:

— Minden hivatalos helyiséget lezárni, lepecsételni! Senki nem maradhat a Házban.

Sok összeütközés és izgalom után ki is üresedett a Ház. Az utcán közben egyik tüntető jelenet a másodikat érte. Az ellenzék vezéreit éljenzéssel kísérte az oriási nép. A budai parton fekete lobogós tömeg állott és hazafias dalokat énekelt. Fél 12 órakor kiadták a katonaságnak a parancsot, hogy üressen ki a parlament előtti álló teret.

A főrendiház.

A főrendek közt is nagy az izgatottság az ülés megnyitása előtt, de természetesen csak főrendi mértékben, lassan lépnek tipegve sétálnak a folyosókon és félhangon vitatkoznak. Mig tíz órakor mincenenek ötvenen együtt és azok között is sok a feudális, lojalis zászlós ur.

Egy-egy csoport az ablakhoz lép és az öreg urak fejcsóválva nézik az odalenn, a Ház előtt folyó életet. Mintha a gyakorlótérre lépne az ember pihenő idejében. Gulába rakott fegyverek körül állnak a bakák és fázósan rázzák a karjukat. Egy-két szakasz huszár a lovát tartja kantárszáron, más oldalon pedig rendőrök állanak nagy csapatban. Egy lovas tiszttel végigléptet a katonasorok előtt; a lóva ágaskodik... Egy baka lovat vezet végig az utcán. Az egész fölött homályos, ködös reggel ül.

A főrendek sűrűbben kezdenek gyülekezni és a hangulat is élénkebb lesz. Beszélnek róla, hogy ünnepélyes óvást emelnek a feloszlás ellen, de beszélnek arról is, hogy ha Nyiri királyi biztos ki nevezése nincs ellenjegyezve, akkor a feloszlató kéziratot nem is olvassák föl és Nyiri kinevezését nem ismerik el.

Báró Prónay és Beöthy Zsolt hevesen vitatkoznak a Ház egyik sarkában. A megjelentek közt ott lehet látni gróf Széchényi Béla koronáért, a főpapok közül gróf Csáky váci püspök és Fehér Ipoly jelentek meg. A pénzügyi világ szépen van képviselve, Kornfeld, Lánca, Hatvani-Deutsch is ott láthatók.

Gróf Csáky Albin elnök megnyitja az ülést. Felolvassa báró Fejérváry levelét, amelyben az ülés összehívására kérte föl és értesítette a királyi kézirat megérkezéséről. Következik a kézirat felolvása.

A főrendek felállnak.

A királyi kézirat az országgyűlés elnapolt üléseit ismét megnyitja.

Gróf Majláth József, a legutóbbi főrendi házi ülésen feltűnt ellenzéki szónok határozati javaslatot nyújtott be, amelyben óvást emel előre is bekövetkezendő feloszlás ellen és hivatkozik az 1848: XL. t.-cikkre.

Hölgyek, urak és gyermekek részére csinos, tartós, elegáns és olcsó

Bächer Rudolf

kir. szab. ekegyár.

Melichár Ferencz

kir. szab. vetőgépgyár.

Czipőket

Csakis a Központi Czipő és Kalap Áruházban

Dreher sörcsarnok mellett vásárolhatunk.

➤ Elegáns férfi kalapok 3 koronától feljebb. ◀

Főraktára Piac-utca 26. sz. a. Ráhrer Sándorral. Ajánlja világhírű párossoru „UNICUM-DRILL” vetőgépeit szabadalmazott kikötő készülékekkel (láncz helyett) valódi amerikai „Planet” kapáló ekéit és Sack rendszerű egyetemes aczélekként eltörhetetlen aczélfekkel.

Báró Prónay remegő hangon izgatottsággal áll föl és élesen Csáky szemébe meresztve a szemét, kéri, tudomása van-e róla, hogy katonák állnak a Ház körül és rendőrök nyomultak a Házba.

Ugyanekkor jött a híre a képviselőház ülésének és egyszerre csak azzal a hírrel érkezik valaki, hogy honvédek törtek az országgyűlési házba. Ez a hír nagy izgatottságot keltett;

— Szégyen gyalázat! — hangzott mindenfelől.

Majd rámutat Prónay a mostani kormányrendszer aljas törvénysértéseire és hozzájárul Majláth tiltakozó óvásához, de szíve egész haragjával és lelke felhordásával.

Majd a lengő, feketeszakálu, tisztes férfi mély megindulással, sirásba csukló hangon fejezi be a beszédét:

— Isten áldása legyen a hazánkon és átok, ezerszeres átok a hazaárulókon! És magasra emeli az öklét.

Gróf Csáky elnök kijelenti, hogy a Házban nincs fegyveres erő. Továbbá bejelenti, hogy két királyi kézirat érkezett. Az egyik királyi teljhatalmu biztos kinevezéséről szól.

— Ki az? Olyat nem ismerünk! — hangzik minden oldalról.

Gróf Dessewffy Aurél ajánlja, hogy a képviselőházzal egyértelmű határozatot hozzanak.

Gróf Csáky elnök kéri, hogy Majláth javaslatát elfogadják-e?

— Igen! — Nem! — hangzik minden felől.

— Tehát egyhangulag elfogadják a méltóságos főrendek! — szól az elnök.

— Itt többen nem fogadják el. Kérünk szavazást! — kiáltja Prónay és attól fogva szakadatlanul közbeszól és indulatosan kiáltoz.

Csáky elnök a királyi kéziratok felolvasatásához fog. A teljhatalmu biztos kinevezéséről szóló irást dühös kiáltásokkal fogadják.

— Ilyent nem ismerünk! Hogy hívták azelőtt ezt a Nyirit?

Prónay pedig harsányon szót kér az irás olvasása után.

— A lárma és izgatottság oly nagy, hogy azt a kéziratot vagy kicsodát, azt a különös czélt szolgáló papírt nem hallottuk, olvassa fel még egyszer.

Gróf Csáky elnök ezt visszautasítja és hozzáfog a felolvasó irat olvasásához.

Először, csupa szokásból, a főrendek csendben, tisztelettel hallgatják, csakhamar azonban Prónay, aki egyedül maradt ülve, megszólal:

— Törvénytelenység, menjünk ki, ne hallgassuk végig: és ettől fogva a közbeszólások, csodálatos tiszteletlenséggel egymást követték.

Majd az elnök néhány zárszót mond. Bánatának, szomorúságának ad kifejezést és a ködről beszél, a mely most közéletünkre bocsátkozik. Beszéde végén egy harsány hang lekiált az elnök fölötti karzatról:

— Éljen az alkotmány!

— Éljen, éljen! — visszhangoznak a főrendek és kezdenek szétoszlan.

A jegyzőkönyv hitelesítésénél azonban váratlan vita keletkezik:

Prónay egymásután teszi a kifogásokat. Többek közt azt, hogy ez a szó: legkegyelmesebb, a felolvasásról szóló kéziratból, elmaradjon.

A vita során gróf Zichy Nándor is föláll, a jegyzőkönyv hitelesítéséhez szólván és kifogásolja, hogy gróf Dessewffy Aurél indítványát, a mely szerint a főrendház, úgy mint a képviselőház tette, ne olvassa fel a királyi kéziratot és amelyet az elnök nem bocsátott vitára, azért nem lehetett

benyújtani, mert az elnök azt megakadályozta.

Báró Prónay ajánlja, hogy ezt a tényt jegyzőkönyvbe vegyék és ezt a főrendház fölállással megszavazta.

A Várban.

A várba vezető utakon rendőrök állanak, a honvédelmi minisztérium előtt 10 lovas, 20 gyalogosrendőr áll Máltás rendőr tanácsos parancsnoksága alatt. A minisztériumban állítólag valamennyi miniszter és Nyiry is fenn van. Negyed tizenegy órakor gróf Apponyi udvarnagy udvari fogaton a Várba érkezett, bement a királyi várnak a Szentgyörgy-tér felé eső részébe, ahol a hivatala van.

Valamivel később valami hír jött a képviselőházból, mire Janauschek ezredkari őrnagy, Nyiry szárnysegéde automobilra ült és átment a képviselőházba. Körülbelül 15 perc múlva visszatért. Háromnegyed 11 óra tájban jött föl a várba gr. Károlyi György és fölment a miniszterelnökségbe. Most ott tartózkodik. Ez időtájt megjött Nyiry Sándor királyi biztos kocsin, közvetlenül rá kinyitott az egyik ablak és egy tisztviselő kikiáltotta, hogy Máltás rendőrtanácsos jöjjön fel a kegyelmes urhoz.

Máltás fölment, átvett valami parancsot és eltávozott. A téren sétált adjutánsával, úgy látszik, csak kíváncsiságból Üxküll-Ghyllenband is.

Az egyetemi ifjuság gyászmenete a képviselőház ülése után a Bomba-térről az Albrecht-uton át a Várba akart menni. A lépcsőkön azonban utját állották a rendőrök, mire az ifjak szétoszlottak.

A királyi kéziratok.

Ő császár és Apostoli Királyi Fellege a magyar országgyűléshez a következő kegyelmes királyi leiratokat méltóztatott intézni:

Mi Első Ferencz József, Isten kegyelméből Ausztria császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya.

Hű Magyarországunk és Társországi zászlósainak, egyházi és világi főrendeknek és képviselőinek, kik az általunk 1905. évi február hó 15-ére Budapest fő- és székvárosunkba, összehívott országgyűlésen egybegyűlnek, királyi üdvözlőnk.

Kedvelt Híveink! Magyar minisztériumunk előterjesztésére a jelen országgyűlés 1905. évi december 18-án kelt leiratunkkal elnapolt üléseit, a hivatkozott leiratunkban megállapított határnap megváltoztatásával, ezennel folyó évi február hó 19-ére összehívottaknak nyilvánítjuk.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Mert Bécsben, ezerkilencszázhatodik évi feb. tizenegyedikén.

Ferencz József s. k.

Báró Fejérváry Géza s. k.

Mi Első Ferencz József, Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya.

Hű Magyarországunk és Társországi zászlósainak, egyházi és világi főrendeknek és képviselőinek, kik az általunk 1905. évi február hó 15-ikére Budapest fő- és szék-városunkba összehívott országgyűlésen egybegyűltek, királyi üdvözlőnk.

Kedvelt Híveink! Minthogy a magyar országgyűlés feloszlását mai napon kelt királyi leiratunkkal elhatároztuk, ennek foganatosítása végett őszintén kedvelt hívnket nagyméltóságú Székelyi Nyiry Sándort, belső titkos tanácsosunkat, vezérőrnagyunkat és a székesfehérvári V. honvédkerült parancsnokát teljhatalmu királyi biztosunkká kineveztük és kiküldöt-

tük. — Miért nektek királyi hatalmunknál fogva meghagyjuk és megparancsoljuk, hogy az általunk kinevezett királyi biztos minden rendeleteit teljesíteni, azoknak engedelmeskedni és királyi parancsunknak hódolni, az ellenszegülőket érendő törvényes büntetés terhe alatt alattvalói és törvényes kötelességteknek ismerjétek, különben nem cselekedvén.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben, ezerkilencszázhatodik évi feb. hó tizenhetedikén.

Ferencz József s. k.

Báró Fejérváry Géza s. k.

Mi Első Ferencz József isten kegyelméből Ausztria Császár, Csehország királya s. a. t. és Magyarország apostoli királya.

Hű Magyarországunk és Társországi Zászlósainak, egyházi és világi főrendjeinek és képviselőinek, kik az általunk 1905. évi február hó 15-ére Budapest fő- és székvárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűltek, királyi üdvözlőnk.

Kedvelt híveim! Minthogy az országgyűlésnek többséggé szövetkezett pártjai ismételtén hozzájuk intézett felszólításunkra törvényben biztosított királyi jogaink sérelme nélkül elfogadható kormányzati alapon kormány vállalását állhatatosan megtagadták és ennél fogva, szívünk sajnálatára az ország érdekében hasznos tevékenységét ettől az országgyűléstől nem várhatunk, magyar minisztériumunk előterjesztésére a február 15-ére összehívott országgyűlést feloszlottak nyilvánítjuk, fenntartván magunknak új országgyűlésnek mielőbbi összehívását.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk,

Kelt Bécsben, ezerkilencszázhatodik évi február hó tizenhetedikén.

Ferencz József s. k.

Báró Fejérváry Géza s. k.

Agyonlőtt katona.

Mikor a parlamentből kijött az utolsó képviselő is, a rendőrök a szolgálkat is felszólították, hogy távozzanak. A szolgálak összeszedték czókmókjaikat és egy csomóban, a Kossuth nótát énekelve kivonultak a Házból. A katonaság erre a kapuk elé vonult, a hol a fegyvereket gulába rakták. Mozgolódás közben a 38. gyalogezred egyik önkéntesének elsült a puskája s a golyó egy közlegény szívébe furdott, a ki nyomban meghalt. A boldogtalan magyar fiut azonnal bevitték a XVI. számú helyőrségi kórház halottasházába. Az eset óriási izgatottságot keltett,

Debreczen fogyasztási adója.

A város 50 ezer koronát befizetett.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, február 19.

Debreczen városa ma az állami adóhivatalba 50 ezer koronát fizetett be. Az összeg a regale bérlet ez évi január és február hónapokra eső része. Ismeretes ugyanis, hogy Debreczen városa a regale megváltása alkalmával mint minden város olyan értelmi megállapodást kötött az állammal, hogy a megváltott fogyasztási adók jövedelméből jutalék illeti meg a várost.

Ez a jutalék a múlt évben 43,000 koronát tesz ki. Az állam azonban ezt

Czipő király

A csúgra tessék ügyelni!

Debreczen, Placz-u. 49., a főposta kapujával szemben. Őszre és téle legelőcsöbben lehet vásárolni női-, férfi- és gyermek czipőket

Tolnai Dániel

elsőrangú czipő-üzletében.

az összeget nem fizette ki. Debreczen város több ízben intézett feliratot a pénzügyminiszterhez a jutalék kifizetése iránt, azonban Fejérvárnak más dolga volt, semhogy ezzel a „kicsinyes“ tétellel foglalkoznék. Így maradt ez a jutalék ügy elintézetlenül egészen mostanáig.

Január hóban a jóléti bizottság egyik ülésén szóba került a jutalék ügye, egy mult közgyűlés határozata kapcsán. Akkor a bizottság abban állapodott meg, hogy a várossal nem fizeteti be a regale bérletért járó összeget. Ezt tudvalevőleg havonta 25 ezer korona és a szerződés szerint előre fizetendő.

Január és február hóra tehát 50 korona esik. A város utóbb újból felírt a pénzügyigazgatóság utján a pénzügyminiszteriumhoz, hogy az esetre, ha a Debreczent megillető 43 ezer korona jutalékot ki nem fizetik, úgy a regale bérösszegeből levonja és a fennmaradó 7 ezer koronát szolgáltatja be.

Fejérvár ugyanis mint pénzügyminiszter mindenazonáltal nem válaszolt máig sem a felterjesztésre.

Ma aztán Debreczen város tanácsa minden további gondolkodás nélkül befizette a két hónapra szóló fogyasztási illetéket azaz az 50 ezer koronát.

A városnak ez a ténye nem sokat változtat a helyzeten, mert hiszen a szerződésben a bérlet összeg kifizetendő akár most, akár később. Debreczen tehát csak a szerződésben foglaltakhoz ragaszkodott.

Jászay Mari Debreczenben.

Érdekes művészi terv.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, febr. 19.

A maga nemében páratlan az az irodalmi és művészi vállalkozás, — természetesen nem üzleti vállalkozásról van szó, a melynek a nyáron lesz színhelye Debreczen városában. Ez a terv a Nemzeti Színház nagy művésznőjének, Jászay Marinak és Gárdonyi Gézának, a magyar irodalom büszkeségének nevét fűzi össze. A kitűnő író ugyanis új darabot írt, egyenesen a halhatatlan tragika részére; s Jászay Mari ezzel a darabbal körutra indul a vidék nagyobb városaiban, s persze, első sorban Debreczen közönsége is tanujalesz e párját ritkító színházi eseménynek.

A dolog előzménye az, hogy Gárdonyi Géza és a Nemzeti Színház igazgatósága között konfliktus támadt. Gárdonyi ugyanis szindarabot csinált a Lát-hatatlan ember című remek regényéből s Zéta címmel a Nemzeti Színháznak adta. A színház igazgatósága a darabot karácsony ünnepére tűzte ki, ami ellen a szerzőnek eleve aggodalma volt. A karácsony és újév közti időköz tudvalevően éppen nem a színházbajlás ideje: az emberek a családi tűzhelyet őrzik e nagy ünnepeken; a színházak nézőterei olyankor rendszeren konganak az ürességtől. Gárdonyi Géza tehát nem akarta megengedni, hogy a Zéta bemutatója az ünnepek alatt legyen; azonban belenyugodott az intézkedésbe, mert a Nemzeti Színház igazgató-

sága megígérte neki, hogy januárban a drámát ismét adatni fogják.

A szerző aggodalma nem is volt alaptalan: a Nemzeti Színház nézőterétől a közönséget elvonták az ünnepek, mire az igazgatóság hivatalos levélben értesítette az író, hogy a darabot a műsorról leveszi. Gárdonyi Gézának a ki különben is finom, érzékeny lelkű poéta-ember, igen zokon esett ez az eljárás, s ezért tette, hogy éppen kész levő új darabját elküldte Jászay Mari asszonynak azzal, hogy a czimszerepet mindenütt eljátszhatja, csak a budapesti Nemzeti Színházban nem.

A művésznő elragadtatással olvasta a művet a mely Gárdonyi Géza „Fekete nap” című novellájából veszi s a mult-beli nemzeti elnyomatás korában játszik. Levelében azonban sajnálatát fejezte ki a szerző előtt, hogy a darabot a Nemzeti Színházban nem engedni előadni, holott — ugymond — ez az ország első színháza.

Gárdonyi Géza azt felelte a művésznőnek:

— Kedves Nagyságos Asszonyom! Magyarországnak mindig az a legelső színháza, a hol kegyed föllép . . .

Jászay Mari a Nemzeti Színház szezonjának vége felé, nyár elején indul körutjára, a melyet valószínűleg Debreczenben kezd meg, onnan pedig Nagyváradra és Szegedre megy s azután sorra bejárja a vidék nevezetesebb városait,

Országgyűlés Debreczenben.

A képviselőház a nagytemplomban ülésezik.

A csendőroket mozgósították.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, febr. 19.

Ma, midőn a durva erőszak kivégezte Magyarország alkotmányát, minden igaz hazafi lelkében a keserűség, a bosszu ült tanyát. A nyílt erőszak első művének hatása mindenkit a szabadságharcz előtti időkre emlékeztetett. Talán ennek tudható be, hogy Debreczenben városszerte arról az érdekes hírről beszéltek, hogy a magyar országgyűlés mindkét háza, a képviselőház és a főrendiház Debreczenben tartja meg a legközelebbi ülését.

A hír gyorsan terjedt mindenfelé. Komoly formában kolportáltak szerte a városban, sőt olyan hangok is hallatszottak, hogy már ma este számos képviselő és főrend fog Debreczenbe megérkezni.

Ha a hír nem is igaz, de mindenesetre igen érdekes és jellemző az emberek hangulatára, a mely ellene fordul az abszolutisztikus rendszer létetemenyeseinek.

A képzelet és a sok keserűség, mely a más események nyomába járt, mindenkit vissza vitt a multba. Az emberek szeme előtt a 48-as évek forrongó pillanatai jelentek meg és nem is csodálatos, hogy hire kelt az újabb országgyűlés megtartásának.

A hír szerint a képviselők a nagytemplomban, a hol 1848-ban Kossuth Lajos mondotta el hatalmas beszédét, — tartanak meg az országgyűlést,

ugyanazon a szent helyen, a hol több egy félszáz éve megfosztották a tróntól Bécsset.

A szárnyaló hír meg azt is tudta, hogy az országgyűlés megtartására Kiss Áron püspökhöz távirati értesítés érkezett. Kétségtelen, hogy valami alapja van a hírnek, mert a debreczeni csendőrkaszárnyában egyre-másra osztogatták a parancsokat, hogy puhatolódzanak, mi készül a városban.

A könyvműség áldozata.

Tolvaj kereskedő segéd.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, február 19.

Aszódy Mór debreczeni rövidáru nagykereskedő feljelentette a rendőrség bünyügyi osztályánál egyik fiatal alkalmazottját, aki kárára már hetek óta, nagyobb értékű lopásokat követett el, a tolvajlás részletei ezek:

Csak rövid idő óta van alkalmazásba Aszódy Mór kereskedőnél egy alig 8 éves segéd. A fiú törekvő volt ügyesnek látszott, a mit főnöke kellőleg méltányolt is. A nagyvárosi élet, zaj, a cigány zenéje és a kasszirnök behizelgő pillantásai megzaklatták a fiatal segéd erkölcsi egyensúlyát és bár bűnös uton is, de mégis kielégítette, nem egyéniségéhez való szenvedélyeit. Léha, dorbézoló életnek adta magát. Ehez azonban pénz kell. Ez pedig nem volt. Módot kellett tehát találni a pénzszerzésre. Nem volt más hátra, csak bűnös uthoz folyamodni.

A kétségbeesett helyzet, a rosszhajlam bűnre vitték reá, lopott. A véletlen azonban leleplezte és az igazság szolgáltatás kezébe adta a bűnöst.

Tegnap ugyanis beállított Aszódy Mór üzletébe egy cigány asszony, aki árulásra ott különféle rövid áru cikkeket vásárolt. Mikor már sok aprólékos cikket vásárolt, a segéd aki a cigány asszonnyal megegyezett, oly árukat is rejtett a vett áruk közé, amit a cigány asszony sem kért, sem ki nem fizetett. — Aszódy Mór kérdőre vonta a segédet, aki előbb mindent tagadott, de később azonban bevallotta tettét. Hogy mióta üzheti a bűnös manipulációt azt nem vallotta be, de hogy több hét óta üzérkedhetik, azt az eddigi vizsgálat már megállapította.

Ellenben azt, hogy mennyi árut lophatott el, a vizsgálat még eddig nem tudta kideríteni.

A vizsgálat tovább folyik és annak befejezése után az összes iratokat átteszik a kir. ügyészséghez.

Színház.

Heti műsor.

Kedd Dorrit kisasszony (C)
Szerda Loute (A)
Csütörtök Hunyadi László (B)
Péntek Postásfiú és huga (C)
Szombat Gül baba.

Loute. A heti műsor egyik magasló színházi eseményeül ígérkezik az a pompás és összevágó előadás, amelyben a színházba járó közönségnek szerdán este lesz része. A Vígyszínház jeles bohózata a telivér francia darabok közül való ujdonság Loute kerül ekkor színre. A kitűnő mulatságos helyzetekben és szellemes jelenésekben gazdag bohózat czimszerepe Almásy Lola kezében van, a kinek ez az alakítása igen sok helyen

Építkezés miatt
teljesen feloszlik

Mentze Henrik
ujdonságok áruháza
Piac- és Szt.-Anna-utca sarkán.

A raktáron lévő áruk
beszerzési áron alul
adatnak el.

zajos sikert aratott. Kivüle részt vesznek az előadásban Békés Gyula, Ternyei Lajos, Krasznay Ernő, Szabó Irma. Arday Ida és Deésy.

Gül baba rózsakertje. A mit a költői leírásokban válogatott kifejezésekkel összehordtak midőn Gül baba rózsakertjéről olyan csodálatosképen irtak, úgy igyekszik Zilahy Gyula a Gül baba operettnak minden szépségét érvényre juttatni. A színház technikai személyzete lázasan dolgozik a színpadnak átalakításán. A szabóműhelyekben a káprázatos kosztümök készítésén dolgoznak serényen. De a díszletek fényes volta is szenzáció lesz, hát még az előadás, a melyre napnap után hangya szorgalommal készül az énekes személyzet. A főszerepet Gül babában Zilahyné Singhoffer Vilma, Békési, Békés. Polgár, Sarkady, Radó Anna Főti Frida stb. játszik. A bemutató szombaton lesz.

Hunyadi László. Erkel Ferencz világhírű dalművének utolsó próbáit tartja a színház énekes személyzete. A próbákról ítélve az opera kitűnő előadásban fog csütörtökön színre kerülni.

UJDONSÁGOK

Szerkesztőségi telefon sz. 229.

Szerkesztőségi ó : d. e. 8-12 d. a. 2 ó. Éjjeli szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47. sz.

Személyi hírek. Veisz Hugó a 7 es huszárak brigádosra Debreczenbe érkezett. — Vaday László államrendőrségi fogalmára Bukapestre utazott.

Csáky Zsigmond áthelyezése. Budapesti tudósítónk jelenti, Csáky Zsigmond gróf debreczeni esendőrszárny parancsnokot az uralkodó a harmadik honvédegyalozozred tartalékába helyezte át. Ez az intézkedés a honvédségi rendeleti közlönyben már a napokban meg fog jelenni. Csáky Zsigmond áthelyezését illetőleg illetékes körökben ezt beszélik, hogy királyi biztosul nevezi ki Debreczen területére. Biztos értesülésünk van azonban arra nézve, hogy Csáky megbízása nem Debreczen területére, hanem Kolozsvárra és Kolozsmegye területére szól majd.

Végh Gyula nyugdíjazása. Végh Gyula a város felfüggesztett főkapitánya benyújtotta Kovács József polgármesterhez nyugdíjaztatása iránti kérvényét. Végh Gyula ügyével érdemileg — mint értesülünk — fegyelmi vizsgálatának lefolyása után foglalkoznak.

Az újságok ellen. Megirtuk a minap, hogy Várady Sándor kir. ügyész darabont igazságügyminiszterének rendeltére azt a szigorú meghagyást küldte be az újságok szerkesztőségeinek, hogy a lapok kőteles példányait már reggel 6 órákor küldjék be a hivatalába. Ma arról értesültünk, hogy a kir. ügyészség vezetője a debreczeni vasuti posta és távirtda főnökségét is megkereste, hogy a vidékre elküldendő lappéldányokat mindaddig ne továbbítsák a postán, a míg ő erre utasítást nem ad. Hát ez az intézkedés egy kissé különös és a kir. ügyész ur bizonyára nem számolt azzal a körülménnyel, hogy a lapokat nem azért teszi a postára a kiadóhivatal, hogy az ő engedelmére várjanak, hanem azért, hogy az előfizetők idejekorán megkapják. Egyben megnyugtathatjuk a kir. ügyészséget, hogy mi is vagyunk olyan tájékozottak a „felsőbb hely” utasításai felől mint a hivatal a melynek nem fogjuk megtenni azt a hir szivességet, hogy alkalmat adjunk a lapelkobzás pazar gyönyörűségének elveretésére.

— Debreczen királyi biztos.

Az erőszak uralmával királyi biztosok kinevezése veszi kezdetét. Főispánok nem kellenek többel mert Fejérváry és bandája belátta, hogy nem ér velük cél. Természetes, hogy a királyi biztosokat kapóvárosok és megyék között Debreczen és Hajdúvármegye az, amely színlén részesül ebben a szerencsében. A mi királyi biztosunkra nézve elütők a kombinációk. Egyik verzió szerint Károlyi György gróf, a kiskoruan megválasztott képviselő lenne, a ki megrendszabályozná a renitens törvénytartósságot. Azonban hire kelt ma szerte a városban, hogy a királyi biztos debreczeni ember lesz. A nevét is emlegették. A hir szerint a királyi biztos Naszády István kir. táblai hiró lenne. E hirt csupán kuriozum képen jegyezzük fel, mert lehetetlen föltennünk, hogy a független magyar bíróságnak akadjon egyetlen tagja is, a ki a jog, törvény és igazság hirdetésének szédítő magaslatáról leszálljon, és a lábával tiporja el nemzete igazát.

A csütörtöki felolvasó est, mely a róm. kath. főgymnasium dísztermében lesz megtartva s amely est Mozart emlékének leendő szentelve, műsora után itélve fényesnek ígérkezik. Jászai fog a dr. Szenes, Altman, dr. Spitz, Unger-féle híres vonós négyes A Mozart-féle zongora sumphonia 4 kézre szintén hatásosnak ígérkezik. A Mozart „dueverium eszussa” (egyházi ének) vegyes karra, vonós négyes kísérettel szintén emelni fogja az est sikerét. Mozart emlékére, kinek a művelt világ most üli 150-ik születési évfordulóját, Freesz Endre kegyesrendi tanár fog szólni, míg Divényi Gyula a költő pap, ez estén, a mult felolvasó estéről betegsége miatt elmaradt érdekes felolvasását. A teljes műsort annak idején közölni fogjuk. Most még csak annyit jegyezzük meg, hogy ezen felolvasó estére a jegyek szerdán délelőtől kezdve adatnak ki Mihalovics Jenő gyógyszerárabani

A rendőrség oldal fegyvere. A rendőrség újjászervezésénél tekintettel lesznek arra is, hogy a rendőrség fegyverekben is teljes felszerelést kapjon. Eddig a rendőrszemélyzetnek csak huszonegy darab revolvere volt, a mely még egyszeri szolgálat teljesítésnél is elégtelennek bizonyult. Mihályi rendőrfelügyelő tehát előterjesztést tett dr. Boldizsár Kálmán helyettes rendőrfőkapitányhoz 100 darab új revolver beszerzése iránt.

Zalamegye Debreczenhez. Egy kicsit későn, de tudomásul vétel végett megküldte Zalavármegye Debreczen városának a kereskedelmi szerződések megkötése ellen való tiltakozása tárgyában hozott határozatát. A tiltakozó irás későn érkezett, mert a darabont miniszterium e kérdésben is tultette magát a törvény határain. Jól esik azonban mégis látni a hazafias törvényhatóság ellenállását, melylyel minden erejével igyekszik a törvénytelenység meggátolására.

A „Polgári kör” közgyűlése. Vecsey Imre elnökle alatt népes közgyűlést tartott. A kör vagyona készpénzben 3031 korona 27 fillér, berendezkedésben 3671 korona 18 fillér. Könyvtárban 8700 korona 18 fillér, összes vagyon 15 402 kor. 63 fillér. Jótékonyezélra 43 koronát adományozott. Az elnöki, pénztári, leltári és könyvtári jelentéseket örömmel vették tu-

domásul. Tisztviselőknek közfelkiáltással megválasztottak : elnök Vecsey Imre, alelnök Czegléd Gyula, főjegyző Kerékgyártó József, aljegyző Raics Gyula, pénztárnok Dávid Mihály, könyvtárnok Horvay Lajos, ügyész Buday Gyula, gazda Bán István. Ezenkívül választott 24 rendes és 4 választmány. póttag. Választmányi tagok lettek : M. Balogh István Biczó Gyula, Boross Ferencz, Czegléd József, Csáky Gergely, Csáky János, Csóka Sámuel, Dávid Sándor, Erdődi László, Fehér Ferencz, Hajdu Zsigmond, ifj. Horváth János, Horváth János építész, Káposztás Imre, Kiss György, Mórócz Ferencz, Roncsik Lajos, Serly Ede, Szabó Imre, Szabó Kálmán gyógyszer. Szathmáry Mihály, Tóth Imre, Udvarhelyi Géza, Uszó István. Póttagokul : Agárdy Lajos, Kalmár Ignác, Kiss Kálmán, Szőke János.

Összeverték a vonaton. Mezei Imre hajduhadházi lakos Debreczenben volt a tegnapi sertésvásáron. Jó üzlet csinált itt és ez öröme jó fel is hajtott a debreczeni homokból. Ilyen jó kedélyhangulatba szállott fel több kepez társával a vonatra. A vicz, a politika itt is folyt. A jó murinak végre is aztán az lett a vége, hogy összekaptak. A veszekedő kepezeket a kalauz leszállította a vonatról és átadta a renpörségnek.

Az „Ivria” asztaltársaság f. hó 25 én d. u. 5 órákor az ipartestület dísztermében tartandó felolvasó estét rendező bizottságnak sikerült Brück József operanékest közreműködésre megnyerni. Ez csak emeli a különben is ügyesen összeállított program fényét. Az estély iránt már eddig is nagy érdeklődés.

A dalárda tagjainak figyelmébe. A debreczeni dalegylet működő tagjait föl kérem a ma esti fél 9 órákor a kereskedelmi iskola termében zene termében tartandó gyakorlati órán leendő pontos megjelenésre. Titkár.

Vigestély. Mindazokat, kik a „Bika” dísztermében folyó hó 26 án és 27 én tartandó vigestékre yáholyt vagy ülő helyet jegyeztettek elő, tisztelett felkéri a felolvasásokat rendező bizottság, hogy előjegyzett jegyeiket szombaton délig annál is inkább sziveskedjenek kiváltani, miután ezen időn tul jegyeik másoknak fognak eladatni

Az Ipartestületi betegsegélyző pénztár igazgatósága tegnap délután igen népes ülést tartott az ipartestület kis tanács termében. Az ülésen az elmúlt évről szóló jelentést és a zárszámadást tárgyalta az igazgatóság, továbbá a folyó ügyeket intézett el.

Köszönet nyilvánítás. Felejtetlen megboldogult férjem elhunytával mindazon rokonoknak, jó barátainknak s ismerőseinknek a megboldogult férjem pályatársainak illetőleg kartársainak, kik részvételükkel enyhítették mélységes kánatomat a pótolhatatlan veszteség felett, ez uton hálás köszönetemet nyilvánítom. Özv Csáthy Károlyné és gyermekei.

Betörés a Sesta kertben. Tegnap éjjel Hegedüs István törvényszéki bíró sestakerti nyaralóját ismeretlen tettesek felakarták törni. A nyaraló kemény tölgyfaajtáját, össze is hasogatták, a zárat leverték, de az ajtó belső része erősen meg volt vasalva, hogy a betörők kísérlete meghiúsult. A esendőrség nyomozza a tetteseket.

Tűz a Honvéd-utczán. Gombos István Honvéd-utca 63 sz. a. husfüstölője tegnap este 8 órákor kigyuladt. A füstölő az ott foglalatokodó tanoncok vigyázatlanságától eredt. A füstölde teljesen leégett. Kár körülbelül 60 korona.

Kávé városszerte elismert legjobb minőségekben, flumei árban szerezhető be

HERMANN J. kávé különlegességi üzletében

Piac utca 75. szám. Iparbankkal szemben. — Telefon 445.

— **Meghaltak.** A tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: Mandel Sámuelné ír. 33 éves, Vásári István ev. ref. 52 éves, Tar Lajos ev. ref. 66 éves, Szatmári Sándor ev. ref. 16 éves, Krausz Dezső ír. 10 éves, Bordás Imre ev. ref. 10 hónapos.

— **Visszavágyott a szive.** Madarász Zsuzsánna ama nők közé tartozik, akik nem annyira a dolognak, hanem inkább a szerelemnek élnek. Ebbeli hajlandóságáért aztán a rendőrség kénytelen volt udvariasságot félre tenni és kényszerítve Balmazújvárosi kies szülőföldjére elszupoltatni. Őt ám árva szive visszahozta és szerelmes párjával tegnap este a Hatvan-utcai temető mellett kerestek fájdmukra balzsamot. Az ott áll dogáló rendőr azonban volt olyan fiu, hogy Zsuzsánna ónagysága kilétét fölismerte. Karját nem ajánlotta ugyan, de hogy baj ne essék lekerítte a bűnügyi osztályig. Itt aztán tiltott visszatérésért 8 napi fogházat kapott, mikor ezt lefogja ültetni, akkor ismét elszupolják.

— **Ha olesó kölcsönhöz** jutni óhajtaná, tessék felkeresni a „Debreczenben, Csapó-utca 12. sz. a. letesült „Budapesti Takarékpénztárak Képviselőségét“, a hol nagyobb összegű kölcsönök, a biztosíték aránya szerint 50 évre 4.70—4.90 %, 65 évre 4%—4.60 % mellett folyósítanak, mely kamatban a tőke törlesztés is benne foglaltatik. Többféle magas kamatu kölcsönök olesóbb kamatu törlesztéses kölcsönre átcserélhetők. Pontos és gyors kiszolgálás. Főzélunk a birtok tehermentesítése. Kérjük ezen jelentésünket ismerőseinek is tudomására hozni.

— **A „Polgári Takarékszövetkezet“** (Piac u. 83.) megkezdte a lejárt VI. évtársulatának visszafizetését. A kifizetések naponként a hivatalos órák alatt történnek.

— **Előleges jelentés.** Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy tekintetes Ungváry József ur által nálam megrendelt legújabb modern háló, szalon és uri szoba elkészült és e hó 24—28-ig az Ipartestület dísztermében ezen butorokból kiállítás rendezek és a nagyérdemű közönség szives érdeklődését tisztelettel kérem. Kovács Gyula műasztalos Darabos utca 17.

— **Képzőművészeket** a legszebb kivitelben készít Blattner József üveg és képzőművészlete Csapó-u. 1.

— **Feriz** a legjobb cigarettá hűvel. 1000 db. 2 kor. 80 fill. 100 drb. 32 fillér. Pongrácz Géza papirgyári raktárában Debreczen.

Háztartási cikkek, gyermek játékok és alkalmi ajándék tárgyak beszerzési áron alul kaphatók Mentze Henrik újdonságok áruházában.

Képviselőház szerdai ülése.

Az események folytatása.

Tisza István az ellenzéken.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, febr. 19.

A fővárosban ma történt események után lelkes a hangulat. Az ellenzék fényes győzelmének tudják be ezt mindenfelé. Még a iéllhivatalos P. L. is azt írja, hogy a kormánynek régen volt ily csufos kudarcza, mint ma. Egyes lapok azt irták, hogy Tisza István nem szavazott a képviselőkkel. Ezzel szemben most kiderült, hogy Tisza István szintén azok között

volt, akik igenis, a kézírások visszaküldését helyeselték.

A mai ölet, a mely a képviselőház győzelmét megteremtette, Polónyi Géza volt. A vezérlebizottságban ugyanis nem tudtak mit határozni és már már tanács talanul oszlottak szét, a mikor Polónyi kijelentette, hogy legjobb lesz a királyi kéziratát visszaküldeni. Wlassics is helyeselte és Apponyi gróf hálálkodka szolt: — Mégis csak akad a magyarnak egy-egy jó ötlete.

A mai holnaputáni eseményeket illeti, arról azt jelentik, hogy a képviselőház szerdán fél 10 kor felvonulnak a képviselőházhoz, Miután több mint valószínű, hogy nem mehetnek be a Házba, máshol fogják az ülést megtartani.

A cseh radikális képviselők Justh Gyulához táviratot intéztek, a melyben üdvözlik a magyar képviselőket a fényes győzelem alkalmából. Justh a táviratra válaszolt.

Érdekes a kormány mosakodása, a melyet a mai napról a M. T. Iroda utján tesz közzé. E szerint a képviselőház feloszlását a kormány „törvényesnek“ (?) tartja és precedensre hivatkozik. Az 1896 évben is feloszlatták a házat. A királyi biztos ténykedésére nézve azt közlik, hogy a király csak erre az egy cselekményre vonatkozóan nevezte ki. Más megbízatása Nyírenek ninesen.

Budán ma nagy tüntetés volt. Fekete zászló alatt mintegy 5000 egyetemi hallgató vonult fel és a jó budai nép együtt ünnepelt velök. A Margit hidon átjöttek Pestre s a rendőrség megneszelte a dolgot a tüntetőket szétverte.

Érdekes és jellemző, hogy még a szerbek is együtt éreznek a magyarokkal. Belgrádból jelentik ugyanis, hogy az odavaló szerb újságok külön kiadást adtak a mai eseményekről és lelkes cikkekben üdvözlik a magyarokat barátságot, testvéri érzésük melegét ajánlva fel Magyarországnak.

A képviselőház tisztikarát is kilakoltatta a brutális erőszak. A háznagyot az iroda tisztiket, gazdasági tisztviselőket felszólították, hogy azonnal hagyják el a képviselőház épületét. Hiába volt minden tiltakozásuk a katonák erőszakoskodásának engedniök kellett.

TÁVIRATOK

Installáció.

Hódmezővásárhely, febr. 19. Nagy Mihály Csongrád vármegye főispánja hivatalába ma iktatatta be magát. Főjegyzőül titkársját Gold Antalt nevezte ki. Nagy Mihály egy huszár század sorfala mellett vonult be a városba és az installáció után elutazott.

A kormány rendelkezései.

Budapest, febr. 19. Kristóffy belügyminiszter rendeletet intézett a főispánokhoz, amelyben arra utasítja őket, hogy tartózkodjanak székhelyükön és ott várják meg a kormány rendelkezését.

Felmentett főispán.

Budapest, febr. 19. Budapesti tudósítónk jelenti, hogy Zalamogpe főispánját, Hertelendi Ferenczet a király állásától felmentette.

Az egyetemet bezárták.

Budapest, febr. 19. Lányi Lajos egyetemi rektor a politikai helyzetre való tekintettel az egyetem kapuit bezáratta. Az egyetemen hír szerint sokáig nem lesznek előadások.

Nyílttér.

László Zsigmond állatorvosi

rendelő irodája

Deák Ferencz-u. 14. I. em.

Elfogad: lépfene, serezőgő üszök, sertésorbáncz elleni ojtásokat.

Lovak, szarvasmarhák castratioját (herelését) amerikai módon, csipető nélkül.

Értesítés.

Van szerencsém a t. fűszerkereskedő urakat értesíteni, hogy denaturált szesz nagykereskedésemet Vörösmarthy-utca 1. és Török Bálint utca 8. alatt lévő saját házamba helyeztem át.

Békés Emil.

Zöld Értesítés. Zöld

Van szerencsém a nagyérdemű közönség figyelmébe juttatni, hogy 1905. évi augusztus hó 21-én ujonnan nyílt

férfi szabóüzletembe

egészen friss tavaszi és a legújabb divatos szöveteim igen nagy választékban angol, francia és a gácsi, hazai gyárból a legújabb divutu, jóminőségű szöveteim megérkeztek, mit a lehetőlegoesebb árban fogom számítani. A megrendelém részére a legújabb szabás szerint a saját felügyeletem alatt készíttetem legjutányosabb ár mellett

Polgári és katonai, vasuti, erdősz és mindennemű sport egyenruhákat és Polgári öltönyöket, valamint

magyar disz és viselőruhákat

Papi reverendákat, palástokat és fővegeket, református zsinati kabátokat.

Vidéki megrendelést mérték beküldése után a legpontosabban próba nélkül csinálom.

Gyászöltönyöket 24 óra alatti készítek.

Nagy raktárt tartok

bel- és külföldi szövetekből. Szives támogatást kérve vagyok kiváló tisztelettel

Zöld József

Polgári és katonaszabó Kossuth u. 8. sz.

500 koronát

fizetek annak, ki a Bartilla fogvizének használatam mellett üvegeje 70 fill., valaha ismét fogfájását kap, vagy szája büzlök. (Franco küldéssel külön 95 fill.) Bartilla-Winkler Ede, Wien, 19/L, Sommergasse 1. — Kapható minden gyógyszerárban és drogonériában — Csakis „Bartilla fogviz“ kérendő. Hamisítások bejelentése jó jutalmaztatik. Oly helyekre, hol nem kapható, hirtelente küldök 7 üveget 5 kor. 20 fillérért.

1906/96 4-5-6 old

Viegesülötöl

1906. február 20.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

7

Előzetes jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy ez évi márczius hó elsején saját cégem alatt, Piacz-utca 12. sz. a., Stencinger-házban

kesztyű, orvosi mű és kötszer üzletet

nyitok, a mire már most bátorkodom a n. é. közönség b. figyelmét felhívni. Bővebbet a kibocsátandó körlevelek és hirdetésekben

Tisztelettel
Schön Sándor.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Francziabatiszt

minden színben.

Selymek, Messaline, Tafft, Calipsó, Cristaline.

Készalkalmi ruhák.

Óriási választék.

Legjobb és legmegbízhatóbb gazdasági és

kerti magvakat

szállít

Komlóssy Lajos

(előbb Szabó Zsigmond)

magkereskedése

Debreczen, Piacz Hatvan-utca sarok.

Mintázott ajánlatot kívánatra bérmentve küld.

Farsangi idényre

divatos batisztok 35 kr. Francia batiszt 40 kr. Francia selyem batiszt 50 kr. Fehér és crém szövet 60 kr. Selyem sálak 1.20-tól. Dellnek minden színben 30 kr. Francia delin 60 kr. Férfi ing sima és hajtasos 1.20 kr.-tól. Francia szabásu lábravaló 90 kr.-tól, női, fiu és leány fehérnemű, leány ruhácska szövet és parchettek, kötények minden színben és minőségben dus választékban. És itt sok leinem sorolt árak tetemesen leszállított árban árusítatnak el.

Dospoly János utóda

Főtér, Tisza-palota.

Mélyen leszállított árak!

míg a leltározás tart

Stein László

rőfös- és rövidaru üzletében

Kenyérfiacz sarkán, Wolff palotában.

Batisztok. Vászón és kanavász. Ajour kelmék. Ágyterítő és paplan. Kész ruhák. Blousok és aljak. Selyemkendők. Harisnyák. Boak és sálak. Harasztkendők.

Bámulatos

olcsó árban.

Jó

jobb

legjobb

e 3 szó legjobban ráillik az

Első Debreczeni Ernyőgyár

készítményeire, melyek

Olcsó

olcsóbb

legolcsóbb

árakban beszerezhetők

Merkler Sománál

DEBRECZEN, Piacz-u. 50.

Javítások és áthuzások jutányos árakban.

Tudomásul.

Van szerencsém a t. építető közönség tudomására hozni, hogy nyíregyházi irodámmal kapcsolatosan helyben Piacz utca 71. szám alatt

műépítészeti irodát

létesítettem.

Elvállalom modern lakóházak, valamint mindennemű épületek tervezését, költségvetésének készítését, valamint az épületek műszaki felügyeletét is.

Kiváló tisztelettel

Pavloviits Károly,

műépítész.

Fűszer, petrolium

és szesz kereskedők figyelmébe.

112.771. sz. belügyminiszteriumi rendelettel kötelezővé téve

„Henze“-féle

robbanásmentes edények.

Robbanásmentes háztartási petrolium és szesz kannák.

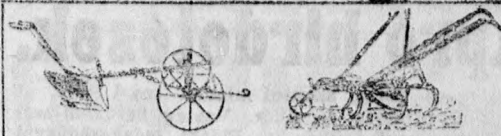
Hajdumegyei képviselő:

Lukács Vilmosnál

DEBRECZEN, Hatvan-utca 5. szám.

Utánzatoktól óvakodjunk.

Magasított kétvasu ekeestek

LACZKA LÁSZLÓ

gőzmozdony-állítási, gépiakos és gépjárató műhelye, saját gyártmányú ekek és gazdasági gépek raktára

DEBRECZEN

Központ:ület II. Belső-utca 48.

Raktár II. Belső-utca 9. sz.

Előnyös feltételűek.

Pontos és jutányos kiszolgálás.

Készít és állandóan raktáron tart

lőkefeles egytemes eke

ket, rápa- és szecsavágókat,

tengeri morzsolókat, jálalás

mellet Elvállal mindennemű

kazái- és műköves munká

kat u. m.: csőpléplangelyek

kovácsolását, mindennemű gép

részek vasoszer-

gályozását és

gyalulását, gas

dasági és ipari

gépék, egyes és

kezős ekek szer-

szelű javítását

Kivánatra hegesztéssel foglalkozunk és bérmentve küldök.

Konkolyozó, gabona-szűrő rostia és tengeri morzsoló kölcsönbe is adatik.

Rez- és fémöntések ki Vagyunk mindenféle gépek, (Lager) készítése, javítása

Eltörhetőben kovácsolt nezel kétfős ekefejekeretek.

1906. Farsangi idényre ajánljuk

a legdivatosabb bál kelméinket, 120. cm. széles fehér és színes francia batisztokat. Selymek: Christalin, Radium, Pongenette, Tafft-messaline, Lyonnaise divatos bál színekben.

Egyes beosztott, félig kész, himzett-batiszt és csipkével díszített selyem ruhák 20 koronától feljebb. Selyem és csipke sálak, legyezők, bál keztyűk, fehér és színes áttört harisnyák, nagy választékban, olcsó szabott árakban.

Szabó Lajos Fiai

DEBRECZEN, Rózsa-tér.

Vászón, divat és szőnyegáruház.

Cibelinek és barchetek

mélyen leszállított árakban
Benyáts Emilnél

Főtér, (Tisza palota.)

Apró hirdetések.

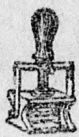
1) azóig 40 fillér, azontal minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszbeléget esatolni.

Közhögnél legjobb cukor a Borsy-féle pemetefü cukorka. Kapható Jóna és Jóna drogueria, Budai cukrászda és minden jobb fűszerüzletben.

Ruhája csak annak sikkes Kinek a szabója — Csikes. Üzlete az Iparbank-palotában Piacz-u. 58.

Közvetlen a Kossuth-utczai temető mögött egy ákácza erdő irtatik, ahol kerítésnek való czulapok, lugas lábfák és szőlőkaróknak való fák kaphatók.

Vasestergályozást, vasgyalu- lást, gépjavitást a legelésőbban vállal Preiszler Mór gépműhelye Debreczen, Deák-Ferencz-utca 22.

Gummi és rézbélyegzők, festékpárna, pecsétnyomó, számozógép és izléses nyomtatványok legelőnyösebben beszerezhetők az Első debreczeni rugyanta-bélyegző gyár és nyomdában Simonffy-utca 5. sz.

Órák és ékszerok a legolcsóbban csakis **Neuhanser Károly** máv. pályórásnál Piacz-u. 81. sz. a. új helyiségében kaphatók. Nagy választék látszerészeti cikkekben. Javítások jutányosan vállaltatnak. Ugyanott jó házból való tanuló fölvetetik.

Mikiósné és Társa (börönd) koffer gyártó műhelye Debreczen, Piacz-utca 26. nagytözsde mellett. Nagy raktárt tart saját gyártmányu kézi és láda kofferekben, saját gyártmányu utazó, piaci és iskola táskákban, kézi táskák, szivar-, cigarettá- és dohány tárcákban. Javítások és megrendelések pontosan és olcsón eszközöltenek.

Egy kg. családi kávé 1 frt 20 kr. 1 kg. szép mazsola 36 kr. 1 liter ezerjő bor 36 kr. 1 deka narancs mandarin tea 5 kr. 1 kg. hordós káposzta 12 kr. 1 kg. uradalmi tea vaj 1 frt 20 kr Kertész Miklós fűszer- és csemege üzletében Csapó-utca kenyér-piacz sarok.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjutányosabban és jótállás mellett eszközli **Földvári L. debreczeni első Elektrotechnikai vállalata** Kossuth-utca 1. szám

az udvarban.) **Villamos felszerelések, zseblémpák, kerékpárok és alkatrészek** raktára. Képes árjegyzék ingyen. — Telefon szám 168.

3 lóerejű Langen és Wolff gyártmányu benzinnmotor jutányos árban eladó Preiszler Mór gépműhelyében Deák Ferencz-u. 22. sz. Kivánatra ő fel is állítja a motort

Két utczai szoha, előszoba hozzátartozékai val kiadó Bundi-utca 8. Ugyanott eladó fajtalambok.

Zongora javítást, hangolást úgy helyben mint vidéken elvállal **Schmidt S.** zongora és hangszer készítő.

Egy szobaseprű 15 kr. 1 kg. szilva 16 kr. 1 kg. teasütemény 75 kr. naponta friss vaj kapható Glück Izidor fűszer és csemege üzletében Péterfia-u.

Egy pénzbeszedői és két utazó ügynöki állás betöltésére megfelelő óvadék képes emberek fölvetetnek Schweitzer Testvérek cégnél Debreczen.

Gansin a legjobb cipőfényesítő, chevraux és boxcipő-erém. Kapható mindenütt.

Egy jó családból való fiu tanulónak fölvetetik Schuller Sámuel szoba- és ezim. festőnél Simonffy-u. 25.

Vasestergályos és géplakatos tanoncok gépműhelybe fölvetetnek Deák Ferencz-utca 22.

A legjobb minőségű konyhakerti, melegágyi és virágmagvak Kontsek Géza nagykereskedésében kaphatók Debreczen, Kossuth-utca. Nagy képes magárjegyzék megjelent.

Garai-utca 14-ik számú ház eladó legforgalmasabb részén. Értekezhetni lehet a tulajdonosnál.

Horgonyi Károly

Czabán Dániel utóda

első debreczeni finom, fehér és rozskenyér sütődéje

DEBRECZEN, Batthyányi utca 15.

Saját gyártmány és kivitel mindenemű bor-, tea-, tej- és egészségi készsüteményekben (Cakes) és Graham kenyér.

Speczialista kávéházi és vendéglői süteményekben.

Pozsonyi diós és mákos patkóban és gabna-kenyerekben állandóan frissen raktáron.

SZÉP RÓZSA KRUMPLI

kapható házhoz szállítva

SCHNEIDER MIHÁLY

sütő mesternél

Piacz-utca 62. sz.

Csak akkor valódi, ha a háromszögu palack az itt levő szalaggal (vörös s fekete nyomás sárga papíron) van elzárva.

Eddig felülmulhatatlan.
Maager Vilmos-féle

valódi tisztított

DORSCH májolaj

törvényszékileg védett sárga csomagolásban üvege 2 kor., fehér csomagolásban üvege 3 kor.

Maager Vilmostól
BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen mell- és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Kapható az osztr. magy. monarchia leg több gyógyszerárában és gyógyszerárú kereskedésében.

Főraktár és főelárusítás az osztr. magyar monarchia részére:

MAAGER VILMOS BÉCS,

III/3., Heumarkt 3.

Utánzások törvényileg tiltatnak.

Megnyilt
az új butor raktár

Hatvan-u. 2. sz. a.

KAISER SALAMON

heti vagy havi részletfizetésben, hol legszebb kivitelben kaphatók

fa- és vasbutorok

vászon-, kézműárú- férfi- női- és gyermekruhák, szőnyeg-, ágy- és asztalterítők, csipka- és szövetséggyöngyök, férfi- és női divatkelmek stb. **legelőnyösebb havi vagy heti részletekben** Készpénzvásárlásnál 15% engedmény.

Debreczeni Hitelbank

részvénytársaság

Debreczen, Piacz-u. Széchenyi utca sarok.

Kölcsönöket adunk

váltókra, kötelezvényekre és folyó számlára a legelőnyösebb kamattal.

Elfogadunk takarékbetétet

betét könyvecskére és check-számlára.

Jelzálog-kölcsönöket ad

földbirtokokra és házakra.

Ovadékkölcsönöket ad

vállalkozóknak, és bérlőknek.

Elfogadunk tőzsdét megbízásokat

értékpapírok vételére és eladására.

Kölcsönöket nyújtunk

tőzsdén jegyzett értékpapírokra, valamint vidéki pénzügyintézetek részvényeire.

Lezámitolunk tároza váltókra.

az intézet kebelében alakult hitelrészlet csoportban.

Ércpénzek és külföldi bankjegyek

beváltása.

Előleget adunk várható új termésre.

Felvilágosítással készséggel szolgál

Az igazgatóság.